

Večernik

»JUTRA«

Leto I. (VIII.), štev. 74

Maribor, ponedeljek, 1. avgusta 1927

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Težka prehranbena kriza Jugoslavije

Predlogi beograjske trgovske zbornice za preprečenje gospodarske katastrofe, ki grozi vsled letošnje strašne suše

BEOGRAD, 1. avgusta. Tukajšnja trgovska zbornica je po obširnem poročilu predsednika Stanojevića o katastrofalnih posledicah suše v naši državi, sklenila sledečo resolucijo, ki jo je predložila vladi glede preprečenja sicer neizbežne gospodarske katastrofe.

1. Uvozna carina za pšenico, turščico, ječmen in fižol naj se takoj odpravi. Sedaj znaša carina za 100 kg pšenice in ječmena 25, za koruzo 12,50 in za fižol 75 srebrnih dinarjev. 2. Znižana železniška tarifa, ki velja za pasivne pokrajine, naj se razširi na vso državo, da se na ta način pospeši in poceni transport živil. 3. Vprašanje izdelovanja moka naj se uredi na ta način, da se poveša produkcija do največje možnosti. Iz 100 kg

pšenice, naj se pridobi najmanj 80 kg moka.

V vsej državi naj se uvede enotna moka, kakor je uvedena že v Franciji, Belgiji in Italiji. Izdelovanje finega peciva naj se prepove. Resolucija trgovske zbornice naglašja, da je katastrofa naravnost neizbežna, ako vlada ne bo posvetila tem vprašanjem največjo pozornost.

Zbornica je dalje ugotovila, da je trgovina v vsej državi nazadovala v prvem polletju 1927 za 30 %. Posledica vladajoče gospodarske krize je strahotno naraščanje insolvence in dejstvo, da bo dolgove sploh zelo težko poravnati. (O krizi letošnje žetve smo priobčili daljši članek že v sobotni številki. Op. ured.)

Strašen roparski umor na Dunaju

Mariborčan zadavil svojo teto radi 5 šilingov — Zločinec prijet na divjem begu

Po poročilu z Dunaja so sinoči v prodajalni kanditov Ane Matz na Smelci razkrili strašen zločin.

Mimoidoči so slišali vpitje iz zaprte prodajalne ter opozorili na to policijo. Ko so prodajalno odprli, so našli na tleh zadavljeno prodajalko Ano Matz, njenega moža v božjastnih krčih, iz nekega kota je pa planil nečak umorjene Karol Jaroš ter stekel po veži. Bilo je takoj jasno, da je on morilec. Policisti so se spustili za njim in začel se je divje-fantastični lov. Zločinec je dirjal na vso moč ter se nazadnje vspel na steber nekega viadukta ob železnici. Policisti so hoteli že streljati, ko je naenkrat poskusil svojo srečo s skokom na tla. Predno se je dvignil, so ga zgrabile policijske pesti. Preiskava je ugotovila, da je Ja-

roš — kakor že večkrat — nadlegoval teto za denar. Teta se je tokrat razjezila ter mu dala par zaušnic. To je nečaka razdivjalo in skočil je teti za vrat. Boj med njima je moral biti strašen. Po prodajalni in sobi je vse razmetano. Morilec je svojo žrtev davil najprej z rokami, potem pa z vrvo za perilo. Ko je strašno delo dovršil je segel v predal po denar. Našel pa ni več kot — 5 in pol šilinga.

Dunajsko poročilo pravi, da je morilec star 25 let, po poklicu drogist ter rojen in pristojen v Maribor.

Mi smo pa našli v zglasilnih uradih v Mariboru vpisanega Jaroša Hermana, samskega, drogerista, rojenega 13. VI. 1902. Mati njegova je rojena Matz. Stariši stanujejo v Mariboru, Ghegova ul. 4.

Burna radikalska zborovanja

Nasilstva vladnih kandidatov.

BEOGRAD, 1. avgusta. Po vsej Srbiji se je vršilo včeraj mnogo shodov radikalne stranke, na katerih je prišlo med pristaši vlade in pašičevci do hudih konfliktov in celo dejanskih spopadov. V Beogradu so pristaši Bože Maksimovića, bivšega notranjega ministra, ki kandidira na vladni listi, s silo pognali pašičevce iz dvorane, ki so sklicali nato lastni shod in postavili za svojega kandidata v Beogradu bivšega ministra Nastaza Petrovića, ki ga sploh smatrajo sedaj za svojega voditelja.

V Subotici je dal vladni kandidat Dr. Subotić na svojem shodu nasprotnike kratkomalo aretirati in zapreti. Pašičevski kandidat v tem okraju, dr. Radonjić, je proti temu brutalnemu nastopanju vladinovcev energično protestiral in obenem brzojavno zaprosil za zaščito kralja samega.

V Somboru je bivši predsednik narodne skupščine, Marko Tričković, vehementno napadal vlado in ji očital, da hoče za vsako ceno razbiti radikalno stranko. Jasno je, da bodo izšli zato radikali iz volitev decimirani.

10.000 žrtev povodnj v Indiji

BOMBAY, 1. avgusta. Zveze s poplavljenim ozemljem v Barodi so že obnovljene. Po dosedanjih ugotovitvah znaša število človeških žrtev 10 tisoč. Samo v Ahmedabadu je nad 5 tisoč hiš porušenih. Število ljudi, ki so ostali brez strehe, pa je naravnost strahotno.

Tragikomična rodbinska drama

Ze delj časa je sumil neki mesar v Welsu, da mu postaja žena nezvesta. Da se na lastne oči prepriča, koliko je njegov sum upravičen, si je izmislil originalno past. V spalnico je postavil omaro za led in jo dodobra napolnil s to mrzlo začevjo. Soprogi je javil, da odpotuje in se poslovil. Že isto noč je prišel k ženi njen ljubimec. Ko sta bila sveda v spalni sobi, se nenadoma vrne soprog. Prestrašena žena si ni vedela pomagati drugače, kakor da je zaprl ljubimca v omaro za led. Njen mož, ki je za to vedel, pa je legel lepo mirno k počitku, tako da si jetnik ni upal iz ledene ječe. Ko ga je naslednji dan hotel mesar izpustiti, ga je našel v omaro napolnjenega. Vendar mu je notrna temperatura kmalu vrnila zavest.

Mednarodna kolesarska dirka Maribor—Gradec—Maribor

Nad 2000 gledalcev na cilju v Mariboru — Lep sprejem naših kolesarjev v Gradcu — Janko Vesenjajak prvak mednarodne dirke

Zveza kolesarskih društev za mariborsko oblast je v zvezi z Alpenländischer Radfahrer Bundom v Gradcu priredila v nedeljo 31. julija, mednarodno kolesarsko dirko, na progi Maribor—Graz—Maribor na eni strani, na drugi strani Graz—Maribor—Graz. Dirke so se udeležili skoraj vsi klubi mariborske oblasti, kakor tudi graške zveze.

Ze ob 5. uri so se začeli zbirati na Aleksandrovi cesti, pred frančiškansko cerkvijo. Kmalu po 5. uri je krenila prva četa kolesarjev-paznikov, pod vodstvom g. Kvasa, ki so zastražili cesto na opasnih točkah do avstrijske meje. Ob 6. uri napovedani start dirkačev se je zakasnil do 6.12. Točno ob 6.12 je izmed 31 prijavljenih vozačev startalo 28. Dirkalni vodja Zveze je podučil dirkače o voznih predpisih, nakar je grupa 28 vozačev zdirljala po Aleksandrovi cesti proti Št. Ilju. Takoj v pričetku so že imeli Pelko (Perun), Rad (Del. kol. dr.) in Pernek (Edelweis) defekte ter so odstopili od nadaljne vožnje.

Kmalu se je odcepila glavna grupa, katero je vodil Devetek (Edelweis), ki je tudi prvi prispel na granico ob 6.49.50; v tej grupi so bili še Bračić, Ulbl, Arnušek, (Edelweis), Pelko, Jurič, Kramaršič (Perun). Že sekundo kasneje in to 6.49.51 je privozila druga grupa, obstoječa iz vozačev Uhl, Nekrep, Pock, (Edelweis), Nabergoj Šenk, Šibenik, Kifman (Perun) Vežjak (Seko. Perun Sl. Bistrica), Kocbek, Kert, Vesenjajak, Pšeničnik' Sidar (I. Del. kol. dr.), Ramšak (SK Ptuj). Nato so jim v posameznih kratkih presledkih sledili še drugi.

Ko so se izvršile po 10 minutnem predpisanem času potrebne carinske in za prekoračenje meje potrebne manipulacije, so posamezne grupe odvozile po vrstnem redu prihoda, v Avstrijo. V Gradcu na obratno točko je kot prvi došel ob 8.27.52 Joško Ramšak, (SK Ptuj), takoj za njim Perunaš Kamaršič ob 8.27.53. V grupi so še bili Jurič, Vesenjajak, Kert, Nabergoj, Nekrep, Pok. Sledilo jim je v kratkem času še 15 vozačev, tako, da je pasiralo obratno točko v Gradcu 24 vozačev. Naši kolesarji so bili od Avstrijev prav lepo sprejeti, pogoščeni z jedilo in brezalkoholnimi pijačami.

Po 10 minutnem predpisanem odmoru so se vračali kolesarji v istem redu, kakor so dospeli na obratno točko. Vozač Joško Ramšak (SK Ptuj), ki je vodil prvo skupino, je moral vsled defekta odstopiti od nadaljne vožnje. Prva grupa, ki je pasirala zopet našo granico ob 10.21.59, je obstojala iz 7 vozačev ter so vozili v njej Šibenik, Jurič, Kramaršič, (Perun), Nekrep, Pok (Edelweis), Vesenjajak, Kert (Del. Kol. dr.). V tej grupi je vozil tik do granice tudi Fr. Nabergoj (Perun), ki pa je tik pred granico močno padel ter se lahko poškodoval. Kljub temu pa je vožnjo še nadaljeval. V kratkih presledkih je pasiralo granico še 14 vozačev. Padce, manjše in večje, so še imeli Arnušek, ki je prispel z vlakom iz Avstrije, Kmetič, Strah (Perun), Sidar (Del. kol. dr.) Uhl, Perko (Edelweis), Bračić (Edelweis) pa je imel med vožnjo 4 defekte

Po zopetnem 10 minutnem pristanku na granici so posamezne grupe krenile proti cilju v Maribor, kjer je 2000 glava množice z velikim aplavzom in godbo sprejela prvaka mednarodne dirke Janka Vesenjajaka (Del. kol. dr.), ki je prevozil 122 km. dolgo progo v 4.28.20, drugi mu je sledil Maks Kert (Del. kol. dr.) v času 4.28.25, tretji Franjo Kramaršič (Perun) v 4.28.30, četrti Pok Ervin (Edelweis) v 4.28.40, peti Jurič Ivan (Perun) 4.28.41. Nato so v kratkih presledkih privozili še na cilji: Šibenik, Kifman, Pelko, Šenk, Nabergoj (Perun), Bračić, Ulbl, Dewetak, Pernik, Nekrep, Jug, (Edelweis), Kocbek, Kert, Pšeničnik, Sidar (Del. kol. dr.), Vežjak, Kmetič, (Sek. Perun Sl. Bistrica).

Ob 7. uri so startali v Gradcu avstrijski kolesarji, 28 po številu. Ob 8.20 uri je pasirala grupa 16 vozačev našo granico, med katerimi se je videlo 4 precej ranjene vsled padcev. Po 10 minutnem predpisanem odmoru so nadaljevali pot proti Mariboru, kamor so dospeli prvi ob 9.05 uri. Ljudstvo jih je v Mariboru prav lepo sprejelo in so bili kolesarji od tukajšnje Zveze pogoščeni, nakar so se ob 9.13 uri, veseli in zadovoljni vrnili v Gradec. Kot prvi je prispel v Gradec Tratner v času 4.5.3, drugi Rainer 4.5.4, tretji Kolovratnik 4.5.22. V grupi Juniorjev je privozil prvi na cilj v Gradcu Futteling v času 4.5.9, drugi Reiter v času 4.5.10, tretji Stanzl 4.5.11. Obratno točko v Mariboru je prevozilo 23 dirkačev. Težje sta se poškodovala dva avstrijska vozača in sicer eden na Lajtersberškem hribu in drugi v Avstriji. Oba sta nadaljevala pot z vlakom.

Da so avstrijski vozači dosegli tako lepe čase, je vzrok ta, da so oni bili proge že vajeni ter jo že nešteto krat prevozili, nasprotno naši vozači še progo Maribor—Gradec niso vozili niti enkrat.

Obča pritožba vseh vozačev pa je bila, da na vsej progi ni tako slabe ceste, kakor ravno tik pred mestom Mariborom in to od Lajtersberga v Maribor, katero, bi res že bilo treba malo popraviti.

TEŽKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V ITALIJI

RIM, 1. avgusta. Vsled napačnih znamenj na kolodvoru Castilina pri Terranuova je zadel potniški vlak v prihajajoči tovorni vlak, pri čemer je bilo ubitih 25 oseb.

Nainovejšje sportne vesti

BEOGRAD, 1. avgusta. Meddržavna nogometna tekma Češkoslovaška—Jugoslavija je končala neodločno 1:1 (0:0).

ZAGREB, 1. avgusta. Lahkoatletski miting v Zagrebu je končal z zmago poljske reprezentance, 94 : 46.

LJUBLJANA, 1. avgusta. Pri večerašnji plavalni tekmi, ki so se udeležili klubi »Primorje«, »Ilirija« in »Lask«, je doseglo »Primorje« 269, »Ilirija« 231 in »Lask« 63 točk. V Watterpolu je zmagala »Ilirija« nad »Primorjem« 4:0 in nad »Laskom« 8:6.

Srednješolski tipi v Mariboru

Za ustanovitev realne gimnazije

Pod gornjim naslovom je razpravljala g. D. v »Večerniku« od 27. julija o urniku in predmetniku, veljavnem s početkom prih. šolskega leta, ter je pletiral na tej osnovi glede na korist staršev in otrok za tealko (poleg humanistične gimnazije) v Mariboru.

Redkokdaj se je rodilo kaj pametnega, kadar je prišla »revolucija od zgoraj«; dokaz: večkratna menjava urnika oz. predmetnika za srednje in meščanske šole v zadnjih šolskih letih, da, včasih celo večkratna menjava tekom istega šolskega leta. Toda tokrat je »revolucija od zgoraj« pač zadela pravo, ne le, ker se je skoro povsem držala predlogov, ki jih je vestno, skrbno in premišljeno sestavila slovenska sekcija Prof. društva, ampak tudi s tem ako bo prevedla princip, ki ga je bilo letos čitati spomladaj v beograjskih listih, da naj dobi realke le ona mesta, ki imajo vsaj 3 srednje šole; sicer pa bodi normalni tip t. zv. realna gimnazija. Zakaj? Prav iz interesov staršev in otrok. Kam pa je absolutno realke odprta pot po maturi oz. vprašajmo raje, kam realni abiturijent po maturi ne more? Zaprta mu je (poleg bogoslovja seveda) vsa univerza izvenšolske matematiko in fiziko na filozofski fakulteti. Ako hoče torej absolutno realčan na univerzo, mora polagati izpit iz latinščine (in pod okolščinami tudi iz grščine), kar pomeni v Sloveniji, sodeč po praksi mariborske gimnazije, po realni maturi še maturo kot privatist (z vsemi taksami seveda!) na humanistični gimnaziji! Kam pa je zaprta pot absolutu realne gimnazije? Poleg bogoslovja edino na filozofski fakultetni študij slavistike in germanistike ter menda latinščine, za kar je potrebno znanje grščine. Odprte so mu torej vse poti, kakor realčan in še vsa univerza, izvenšolske omenjene stroke.

Le pozdraviti bi torej bilo, ako bi Maribor dobil poleg humanistične gimnazije še realno, to se pravi, če bi se po že izenačenih 4 spodnjih razredih s

prih. šolskim letom uvedel v 5. razred (in potem seveda leto za letom postopoma naprej) predmetnik realne gimnazije. Bifurkacija v 7. in 8. razredu omogoča takim dijakom, ki so bolj realistično nadarjeni, itak, da sledijo svojim zmožnostim ter svoje znanje v tej smeri poglobijo in razširijo. Kaj pa je treba misliti o pobožni želji po »moderni delovni šoli, opremljeni s potrebnimi laboratoriji« za »izborna pripravila« za tehnične poklice; v to svrhu zadostuj konstatacija, da državna uprava tako »obilno« dotira zavod, da mora kredo, gobe, črnilnike, črnilo itd. kupovati za šolo Podp. društvo; na večje investicije pri sedanjem »štediljivem« sistemu niti misliti ni; ako kustosi kabinetov in laboratorijev ne bi žrtvovali svojega truda in včasih tudi lastnega denarja, bi bila podoba kabinetov in laboratorijev na mariborski realki precej borna. (Kar je bilo investicij na tem zavodu po prevratu, je skoro vse finansirala mariborska mestna občina!) Taka je torej idealno zamišljena oprema potrebnih laboratorijev.

Napačen pa je tudi nazor g. D., da je neumestno posplošenje učenja francoščine in latinščine. Ravno nasprotno: vsak inteligenten človek naj bi znal vsaj toliko latinščine, kolikor je nudi realna gimnazija. A tudi praktični razlogi govorijo za znanje latinščine do gotove mere.

Kar se pa tiče francoščine, je lahko vsakomur žal, ako je ne zna in ako ni porabil prilike, ki se mu je eventualno nudila da bi se je naučil; razloge za to navajati se mi zdi odveč.

Toliko sem smatral za potrebno, da pojasnim stvar s t a r š e m, ki želijo naj boljše svojih otrok. Merodajni krogi pa naj izvedejo »revolucijo od zgoraj« ter naj provedejo načelo: realke le v mesta z najmanj 3 srednješolskimi zavodi; v Maribor torej realno gimnazijo!!

Profesor.

Ptujsko pismo

Blaznež na ptujskih ulicah. — Hudomuška strela. — Točilnice na stoječe goste. — Neurje v Ptuj.

— Dijaški rekruti — 6 po številu — so odšli danes v vojake. Med njimi sta učitelja Juro Tomazič in Jamšek ter okoličan jurist Zdravko Kajnih.

— V četrtek, dne 28. julija se je pojavil v Ptuj neznan mladenič. Begal je po ulicah in šel končno na dravski most, vrgel raz sebe suknič, telovnik, srjaco in čevlje in pognal vse skupaj v Dravo. Hotel je skočiti tudi sam v vodo, a si je premislil in zdiral pred magistrat, kjer ga je ustavila policija in po zaslišanju izpustila. Neznavec, na pol blazen, je krenil potem v brivnico pri pošti in stanovanje brivca, odkoder je skozi okno zlivaval vodo na ulico, nato pa v gostilno »Beli križ«, kjer je zahteval sodček piva za gledalce. Napravil je še več neumnosti v zabavo številne mladine, ki je tekala za njim, ter krenil končno proti Rogoznici. Drugo jutro pa je policija zopet prišla in dognala, da je doma blizu Celja in da je enkrat že bil v umobolnici. Odposlala ga je zato odgonskim potom v njegovo domovinsko občino.

— Točilnica na stoječe goste je bila dosedaj samo ena. Drugo pripravljata sedaj g. Dostal. V Ptuj imamo le dve gostilni, kjer se toči največ dalmatinskega vina, sicer se toči po vseh gostilnah večinoma le dobro in pristno vino iz Haloz ali Ljutomerskih gor.

— Pri Sv. Marjeti nižje Ptuja so stali v nedeljo, 24. julija, fantje blizu vaške lpe. Nastala je nevihta in strela je udarila v drevo. Iskra strele se je utrnila na enega izmed fantov ter ga oplazila po vratu in roki. Fant je začutil sicer oster, boleč udarec in ima rdečo proggo po koži, sicer pa se mu ni zgodilo nič hudega. Niti zavedel se ni takoj, da ga je zadela iskra strele.

— Mariborski »Večernik« Jutra se bo dostavljala naročnikom zvečer od 19. do 20. ure na dom. Naročnike sprejema raznašalec časopisov g. Mohorič.

O naših „morskih deklicah“ v Krki

Jutri se vrnejo mariborske deklice z morja.

Deklice ferijalne kolonije Ženskega društva mariborskega, ki so bile pod vodstvom gospe M. Kožuhove, tri tedne na oddihu v Krku na otoku Krku, se jutri, dne 2. avgusta vrnejo v Maribor, kamor dosepejo ob 16.30, gotovo pričakovane od staršev in znancev z veliko radovednostjo in radostjo.

Razpoloženje in zdravstveno stanje deklic je — kakor se nam poroča — naravnost izvrstno. Kopenje in solnčenje je vplivalo silno blagodejno nanje in so se v razmeroma kratki dobi skoro vse naučile plavati. Seveda je prišla pri tem marsiktera v neljub in neprijeten dotik z morskim ježkom, toda po kratki »operaciji« je bilo takoj zopet vse dobro. Nekatere so si nabavile buče in si pri učenju plavanja pomagale z njimi. Večkrat so pripluli tudi domači mornarji in rade volje popeljali naše deklice na odprto morje. Često so mornarji potegnili svoj čoln z jadra na suho, nakar so si naše najmlajše naredile v njem udobna ležišča. Kako ljubko je bilo slišati njihovo čebljanje, posebno če sta si Nadica in Rinčica pripovedovali bajke. Druge zopet so se prav rade igrala z vodno žogo itd.

Sicer vlada letos na otoku huda suša in je bilo treba zato z vodo zelo štediti. Zanimivo je gledati, kako prihajajo ob določenih urah ženice in dekleta od vseh strani s škafi na glavi kobčinskim vodnjakom, kjer si zajemajo v navzočnosti občinskega redarja vodo, da se je preveč ne potratiti. Kljub hudi suši pa ni v mestu skoro nobenega prahu, ker so vse ulice tlakovane. Tudi vročina nipe huda, ker so ulice tako ozke, da solnčni žarki prav malo prodrejo do njih.

Škoda, da so dnevi potekali tako hitro. Težko nam bo slovo od morja. Tolaži pa nas zavest, da bomo zopet kmalu doma. Četudi je namreč prekrasno na morju, vendar: Preliubo doma, kdor ga ima!

Mariborski in dnevni drobiž

Našim naročnikom

Današnji številki smo priložili položnice! Prosimo cenjene naročnike, da poravnajo naročnino in eventualno zaostanke. One pa, ki imajo naročnino plačano, prosimo, da izročijo položnico kakemu prijatelju, ki bi si list naročil.

Uprava »Večernika«.

Usodna pomota paglavcev.

V soboto zvečer je legel na travniku pri starem dravskem kopališču v neko jamo utrujen mož in sladko zaspal. Okoli 19. ure so se zbrali Ivan, Alojz, Edvard in Ferdo, sami 14 letni šolarški, in soglasno ugotovili, da leži v jami »ropar«. Oborožili so se kamenjem in pričeli obmetavati spečega moža, dokler ga ni Ivan zadel s kilogram težkim kamnom. Mož se je onesvestil. Poklicani avto rešilnega oddelka ga je odpeljal na njegov dom. Ranjenec je 56letni delavec pri magistratu Alojz Danko, ki se je hotel na travi malo odpočiti. — Kmalu bo več nesreč radi hudobnega metanja kamenja s strani otrok kakor vseh ostalih skupaj. —

Voz s celo rodbino se je prevrnil.

Včeraj popoldne se je peljala 38letna na Meljskem hribu števil. 42 stanujoča posestnica Marija Ropena s svojimi štirimi otroci in dekle domov. Pri Počehovi je prišel nasproti avto, konj se je splasil in zavozil v jarek. Ko se je voz nagnil, so padli vsi z voza in dobili deloma lahke, posestnica in njena šestletna hčerka Nada tudi težje telesne poškodbe. Člani rešilnega oddelka so ranjencem obvezali rane in prepeljali Marijo Ropeno in njeno hčer Nado v bolnišnico, druge pa je dekla z vozom in konjem vred spravila domov. —

Policijski drobiž.

Sinoči okoli 20.30 se je prikradel v stanovanje 51letne Marije Pilih v Frankopanovi ulici neki Stanko R. ter starko brez povoda udaril z roko po glavi in jo ranil na levem očesu. Po zaslišanju je policija suroveža izpustila, kazen pa mu gotovo ne uide. — Sinoči ob 22.30 je poklical natak Grajske kleti stražnika, češ da razgraja neki gost v kleti. Došlo mu varnostnemu organu je izjavil razjarjeni Ferdo L., da je oklofutal svojo ženo, ker jo je našel v družbi drugih moških in ker sumi, da mu je nezvesta družica. — 9letni Oton U. in 6letni Oskar K. sta se zakadila v soboto zvečer na vrh trgovca Ančiča onkraj Drave po krompir. Ekскурzija se jima je pa deloma ponesrečila. Opazil ju je neki železničar, ko sta tekla po Levstikovi ulici s krompirjem in jo javil stražniku. Takrat sta dečka sicer odnesla pete, vendar ju je včeraj stražnik poiskal in zabeležil. Na njivi pa so našli še isti večer kupček krompirja petih kilogramov, pripravljene za tujo bisago. Ančiču sta izruvala mlada tatjica 50 grmov. — Včeraj zjutraj je bilo komisarijatu javljenih dvoje aretacij, in sicer radi prekoračenja državne meje in na ukaz komisarijata. Prijav je bilo vloženih 24. Davi pa je bilo pet aretacij in 22 prijav. —

Upokoženo učitelstvo!

Sestanek v četrtek dne 4. t. m. pri Balonu. K. poroča o jako važni zadevi.

Upokoženci, pozor!

Kdor ima otroka absolventa, ki bo nadaljeval študij, naj se čimprej oglasi pri tajniku »Društva drž. upokožencev« v Mariboru. —

Provizijonisti, rentniki

(bivši delavci), njihove zakonite žene in zakonski otroci, kakor tudi njihove vdove in zakonski otroci uživajo brezplačno vožnjo trikrat na leto v III. razredu, kakor tudi vožnjo po režijski ceni, ako so rentniki in provizijonisti prebili v službi državnih prometnih ustanov najmanj pot let. Glede rentnikov se zahteva tudi, da so za delo popolnoma nesposobni. — Rodbinski člani — zakonske žene in otroci — uživajo vožnjo po režijski ceni štirikrat na mesec, kakor žene in otroci aktivnih delavcev. Vsi zgoraj omenjeni naj se čimprej javijo s listno legitimacijo in zadnjim odrezkom položnice poštno čekovnega urada pri svojih evidenčnih postajah. —

Vuzenica v srednjem veku.

Orožnu, Stegenšku, Kovačiču se pridružuje s svojim vestnim preciznim, s trudom in ljubeznijo pisanim delcem Josip Mravljak. »Vuzenica« diši po arhivskih prašinah in pisateljevem znoju; široka objektivnost, znanstv. temeljitost in upravičena metodika označujejo knjigo in pisatelja. Ko knjigo najtopleje priporočam, želim samo, da postane gosp. Mravljak zgodovinar Dravske doline. »Vuzenica« naj bi bila samo legitimacija samouka med našim znanstvenim svetom. — Fr. Baš. —

Imenik železniških postaj.

Generalna direkcija državnih železnice v Beogradu je izdala »Imenik železniških postaj kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« z novo železniško karto. — Imenik vsebuje vse podatke o odpravnih možnostih (pravica) vseh železniških postaj, postajališč, izogibašč in tovarišč naše kraljevine. V veljavo stopi 1. avgusta. Posamezen izvod stane (s karto vred) 125 dinarjev ter se naroča pri finančnem odelenju direkcije državnih železnice v Ljubljani. —

Prosta stanovanja.

Stanovanjsko sodišče v Mariboru razpisuje oddajo sledečih prostih stanovanj: 1. Tezno, Ptujška c. 53, dvorišče, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Horvat. 2. Koroška c. 39, podstrešje na dvorišču, 1 soba s štedilnikom od stranke Ivan Dimec. 3. Koroška c. 18, dvorišče, 1 soba s štedilnikom od stranke Iv. Plohl. 4. Koroška c. 56 I., 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Branislav Lovrenčič. 5. Jugoslovanski trg 3, pritlikline, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Franc Ferk. 6. Tatenbachova ul. 14, dvorišče, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Tomaz Jenšac. 7. Mlinska ul. št. 33, dvorišče, 1 soba s štedilnikom od stranke Josipine Selinšek. 8. Krčevina, Praprotnikova ulica 126, 1 soba, kabinet kuhinja in pritlikline od stranke Josip Primožič. 9. Kettejeva ulica 7 I., 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Franc Klemenčič. 10. Ipavčeva ulica 55, dvorišče, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Ivan Mohr. Prošnje za dodelitev teh stanovanj naj se vložijo najkasneje do četrтка, 4. avgusta dopoldne. —

Instruiram matematiko

za srednje šole po zmerni ceni. Naslov v upravi lista. 664

G. Povhe, komik Narodnega gledališča v Ljubljani,

gostuje par dni v Veliki kavarni in baru. Prva predstava se vrši danes v predeljek. — 665

Velika kavarna,

Danes gostuje g. Povhe. — 666

Kavarna Rotovž

priporoča svoj prijeten prahuprosti v t.

Strašna smrt starčka.

Preko 80 letni Gramel iz okolice Linca se je podal na pot, da obiše svojega sina, kmeta dobro uro oddaljene vasi. Na potu je starček začel v močvirje, iz katerega se ni mogel več izkoptati. Tretji dan so ga našli strašno objedenega od muh, črvov in druge golazni. Bil je še živ, a vsled strašnega boja z močvirnim blatom, z lakoto in žejo tako izčrpan, da je umrl ko so ga prenesli v sinovo hišo.

Parniki z gorečimi tovor.

Ko je bil angleški parnik »Saint Andrew« že precej daleč od hamburškega pristanišča, so na njem opazili, kako se kadi iz velikih tovorov bombaža, jute in orhrov. Parnik je napel vse sile, da bi čimprej dosegel pristanišče. Pristanišče je dosegel ovit v velike oblake gostega črnega dima. Potrebni so bili silni napor vlikega števila gasilcev in delavcev, da so ladjo raztovorili in ogenj udušili.

Napačno ga je razumel

Zdravnik je obiskal bolnika na njegovem domu. Pred odhodom mu je sicer zagotovil, da bozen ni smrtonovarna in je dodal:

»Vendar pa morate biti pripravljeni na posledice vaše bolezn.«

Pacijent obupno odvrne zdravniku: »Zelo ljubeznivo od vas, da me že sedaj pripravljate na račun, gospod doktor!«

Sreča in konec špekulanta

Špekulant, ki naletel povsod na slepo zaupanje — Loterijska kupčija z Vatikanom

V Rimu se bori s smrtjo, ker se je zastrupil, znani špekulant Leopold Rostau, ki je pred dvema letoma izginil z Dunaja in zapustil milijone in milijone dolgov. Rostau je značilen primer svetovnega špekulanta pred- in medvojnega dobe in posebej še povojne inflacijske karijere.

Doma je iz malega mesteca v Galiciji in je začel pred vojno s svojimi špekulacijami v Parizu. Vse, kar si je pridobil z malo trgovino doma v Galiciji, je stavil na eno karto. Lepo se je oblačil in s pomočjo svojega uglajenega nastopa in nekake sugestivne moči je v Parizu prav hitro prišel v središče denarnega in špekulativnega sveta. Bogati ljudje so mu kar ponujali svoj denar. Najbolj se ga je pa oklenil elzaški bankir Schwob, ki mu je slepo zaupal. Rostau je imel vsak dan kako novo idejo, enkrat ameriško nafto, drugič velika španska podjetja, potem indijske transakcije in tako je šlo naprej v fantastični mešanici. L. 1912 je pa prišla katastrofa in izkazalo se je, da so vse njegove špekulacije v zraku in na pesku.

Lahkoverni francoski bogatini so izgubili nad 10 milijonov predvojne valute, bankir Schwob je pa izgubil vse svoje premoženje — nekaj nad tri milijone. Rostau je izginil iz Pariza. Med vojno se je pa pojavljal po Italiji, Švici in Nemčiji ter je veljal za kompanjona slovitega Bolo-paše, ki je bil končno v Parizu obsojen in justificiran kot špijon.

Leta 1921 se pojavi Rostau na Dunaju in postane glavni akcionar Kontinentalne banke. Mnogoštevilni upniki treh dežel so ga izgubili iz vida, edino bankir Schwob je neumorno iskal njegovo sled po vsej Evropi in ga je končno tudi

iztaknil na Dunaju. Ko je bil Rostau na Dunaju na višku sijaja in ugleda povojnega bogatina, se pa kakor strah preteklosti pojavi 72 letni bankir Schwob in terja od njega svoje premoženje. Rostau je bankirja pregovoril, naj nekaj časa počaka, da spravi skupaj dovolj gotovine in naj nikomur ne pripoveduje, kakšne račune imata med seboj. Starega bankirja je nastanil v nekem hotelu ter mu strogo zabijal, da se ne sme pojaviti niti na ulici. Schwob je nekaj časa res skrit čakal, ko mu je pa potrpežljivost pošla, je vdril v Rostau-ovo pisarno ter z revolverjem v roki zahteval svoj denar. Starca so razorožili in zaprli. Rostau ga je obdolžil poskusnega umora, kar pa ni držalo. Na mah se je vse zvedelo in na Rostau-a je navalila množica dunajskih upnikov. Kakor nekda v Parizu, tako je bila sedaj na Dunaju velika katastrofa, iz katere se je špekulant rešil z begom.

Nekaj časa o njem ni bilo ne duha ne sluha, naenkrat se je pa čulo, da pripravlja v Rimu svojo največjo špekulacijo. Rostau — gališki žid, ki je s kupčijami menjaval tudi vero — si je pridobil dostop do Vatikana. Izdelal je obširen predlog za Sveto Stolico, kateri predlaga osnovanje posebne loterije, ki bi sta pod pokroviteljstvom papeža in za katero bi delali vsi cerkveni organi od škofov do zadnjih vaških duhovnikov. Predlog je našel v Rimu lepo število zagovornikov. Ko je bilo že vse kolikor-toliko v redu ali vsaj v najboljšem teku, je pa prišlo v Rim obvestilo z Dunaja, da je Rostau tak in tak, in kakor so se prej hitro odprla, tako so se sedaj hitro zaprla vatikanska vrata pred špekulantom. To ga je gnalo v obup.

Panika na pogrebu kneza-primasa

Kneza-primasa Csernocha so takoj po smrti ba zamirali in položili na mrtvaški odelj v nadškofijski cerkvi. To so ga končno položili v grob, se je nahajala velika množica ljudstva in je vsled silne vročine med dolgotrajnim pogrebnim obredom padlo več ljudi v omedlečnico. Rešilna postaja je morala 40krat nastopiti. Ko so rakev nosili iz cerkve, je nastala v natlačeno polni cerkvi strahovita gneča. Polcija je poprej odredila, da ne sme nihče iz cerkve, predno ne bo dano znamenje od vodstva pogreba. Množica je pa policijski kordon potisnila nazaj in udrla v največjem neredu proti pokopališču. V gneči je bilo več oseb nevarno potepantih. Nastala je silna panika z vpitjem, ki je prevpilo godbo in žalostinke.

Nova ulična imena na Dunaju.

Dunajski občinski svet je sklenil imenovati nekaj ulic po padlih žrtvah izgrediv od 15. julija. Tedaj je padlo med drugimi 11 članov republikanskega bramborstva (Schutzbund) in vse nove otvorene ulice bodo dobile imena teh žrtev. Protij temu sklepu je seveda veliko nasprotovanje v monarhističnih in krščansko-socialnih krogih.

Prvi zrakoplov z restavracijo.

Iz francoskega letališča Le Bourget je vzletel proti Londonu prvi zrakoplov, ki ima restavracijo. Poleg pilota, mehanika, radio-telefonista in dveh restavracijskih uslužbencev, je bilo na krovu 10 potnikov — večinoma Angležev.

Turin brez pitne vode.

Mesto Turin je nenadoma zadela velika nesreča. Na mnogih mestih so popokale vodovodne cevi, ulice, kletji in celo pritličja so bila naenkrat pod vodo, cestna železnica se je morala ustaviti in mesto je bilo brez pitne vode.

Cigareta zanetila gozdni požar.

Blizu Berlina je nastal velik gozdni požar, ker je neki šetalec vrgel gorečo cigareto v grmovje. Gasilci iz Köpenicka in drugih krajev so s sto in sto prebivalci delali vsa noč, da so ogenj lokalizirali. Škoda je velika.

Nevarna desinfekcija

V Pragi so desinficirali neko stanovanje s cijanplinom, ki je sestavni del kisline, iz katere se pridobiva znani strup cijankali. Prdno se je opazilo, kako deluje ta desinfekcija na stenice in drugo mrčes, je že v sosednjem stanovanju omedlelo par žensk in ko je nastopila rešilna postaja s policisti in gasilci, je bila že hiša polna strupenega plina. Zastrupilo se je devet oseb, med njimi tudi policist, ki je v bolnici že umrl. Celo zdravnik, ki je smrtno-zastrupljenega policista skušal rešiti, je omedlel. Proti podjetju, ki je izvedlo tako nevarno desinfekcijo, je uvedena kazenska preiskava, ki pa še ni ugotovila, ali je bilo stanovanje, ki se je desinficiralo, preslabo zaprto, ali pa se cijanplin sploh ne da in ne sme uporabljati v take svrhe.

Brezuspešno iskanje Nungesserja.

Predvčerajšnjem sta pristala v Port Washingtonu letalca major Sidney Cattan in Caldwell, ki sta sedem tednov brez uspeha raziskovala iz letala Newfoundlandsko ozemlje, kjer bi se mogoče nahajala ponesrečena Nungesser in Colli. Sidney in Caldwell sta sedaj prepričana, da francoska letalca sploh do Newfoundlanda prišla nista.

Kačaki v Afriki.

Blizu Rio-Ora v španski Južni Afriki se je v nevihti potopila ribiška ladja, katere lastniki, petorica revnih ribičev, se je rešila na obrežje. Trije so bili Španci, dva pa Marokanca. Ko so šli v smeri španske vojaške stražnice, so jih zgrabili marokanski kačaki in zahtevali ogromne odkupnine. Ker niso imeli reveži denarja, so jih po vrsti pomorili. Kačaki so pač povsod enaki bodisi v Jugoslaviji bodisi v Afriki.

Čuden dramatik.

— Kako pa to, da se nič več ne sliši o vašem prijatelju, ki piše drame? Prav redko dajejo kako njegovo stvar v gledališču.

— Seveda se to marsikomu čudno zdi. Saj še inteligenca ne ve vsa, da piše moj prijatelj samo premijere ...

Kako je Ljvard VII. pripravljaj antanto

Nekateri londonski listi priobčujejo v odlomkih življenjepisa Edvarda VII., ki govori tudi o prvem začetku antante. Po razgovorih Cambona s Chamberlainom in Landsdownom je sledila oficijelna ponudba osnutka antante v obliki privatnega pisma Cambona Landsdownu. Ta je izročil to pismo Edvardu VII., ta pa svojemu sinu, sedanjemu angleškemu kralju. Vladar in prestolonaslednik sta bila navdušena nad vsebino pisma. Edvard se je odločil za oficijelen obisk v Parizu. Ta sklep je naglo izvedel, četudi je bila v Franciji radi burske vojne in še nekaterih drugih dogodkov prava mržnja proti Angliji. Ko se je angleški kralj v uniformi angleškega velikega maršala vozil s predsednikom francoske republike po Parizu, je čul številne klice: »Živijo Buri!« V pozdrav mu je mahalo samo par klobukov. Ko je kralj prišel v angleško poslaništvo v Parizu, je dejal nekdo iz spremstva: »Kakor se vidi, nas Francozi nimajo radi!« »Zakaj naj bi nas imeli?« je odvrnil kralj z nasmehom.

Neprijazen sprejem kralja ni ne ozlovoljil, ne razžalil. Hotel je na vsak način nadaljevati svoje diplomatsko delo. Zvečer se je odpeljal v gledališče, kjer je pa med odmorom ložo zapustil in se pomešal med gledalce. V predvorani je ljubezveno pozdravil francoske umetnice, ki so mu bile znane iz Londona, kjer so gostovale. S tem se je Francozom silno prikupil. Mržnja se je na mah spremenila v simpatije. Drugi večer so ga Parižani v gledališču že burno pozdravljali. Ko se je vozil k neki vojaški paradi, je vodila pot skozi predmestja in celotno tu so se slišali živijo-klici. Ko je kralj pri slavnostnem banketu izjavil, kako potrebno bi bilo, da hodi na potu civilizacije in miru Francija skupaj z Anglijo, so v Parizu šele razumeli, da pomeni obisk angleškega kralja več kot navadno vljudnost.

Ko se je odpeljal, je bil kralj z največjim navdušenjem pozdravljen. Njegova biografija pravi: S tem je bila odprta pot za sporazumno razmotrivanje in reševanje vseh še obstoječih diferenc med Francijo in Anglijo. Antanta se je začela.

Kje se lahko plje „na kredo“?

Tik pred počitnicami je bil v nemškem državnem zboru vložen predlog, naj se s posebnim zakonom odredi možnost tožbe in sodnijske terjatve za vse obveznosti in dolgove, ki jih pivci napravijo v gostilnah, da bi se tako znatno omejilo pijančevanje. — Predlagatelji razlagajo, da mnogi ljudje — dokler so trezni — nalašč malo denarja vzamejo s seboj v gostilno ter se šele v pijanosti — torej proti svoji volji — lotijo pijančevanja »na kredo«. Če gostilničar tega, kar je napisal, ne bo mogel iztožiti, se bo dosti manj pijančevalo.

Če bo ta predlog sprejet, lahko Nemci črtajo lepo število svojih pesmi, ki govorijo o pijači in pitju na kredo. Tu je n. pr. stara pripovedka o možu, ki je tri dni in tri noči pil pri »Črni ribi« v Askalonu, da je trd obležal pri marmornati mizi in mu je tropa točajev na šestih kamnih v klinopisu prezentirala račun. Potem pride nešteto študentovskih pesmi, ki opevajo vselega študenta, ki obrača prazne žepne ter kaže krečmarju za pisanje s kredo pripravno steno. Tudi zgodovina ve povedati, kako so mnogi nemški kralji, knezi in drugi velikaši enako veselemu študentu svojim upnikom priporočali steno in kredo. — Jemati »na kredo« spada med takozvani »boljši ton« in če se tudi proglasi neizterljivost s kredo napisanega, bo kredo še vedno ostala v veljavi in rabi.

Edino to bo, da bodo razni nepoštenjakoviči hoteli sploh vse imeti na kredo in da bodo gostilničarji pri rabi krede bolj pozorni ko so bili doslej. — Kredo pa ostane kakor nekda v — Askalonu.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Sport

Rapid — K.A.C. 8:2 (3:1)

Včeraj je gostoval v Mariboru celovški prvak K.A.C. Celovčani so doživeli od Rapida katastrofalen poraz, vendar pa tako visokega poraza zdaleka niso zaslužili. Gostje so bili Rapidu tehnično nadmočni, v igri z glavo so jih daleko prekašali, ravno tako v kombinaciji. Glavni vzrok, da so bili gostje tako visoko poraženi, je Rapidovo premajhno igrišče; saj je vsaka kombinacija nemogoča, čim se nagnete v kazenski prostor 10 ljudi. Mnogo večje od kazenskega prostora pa Rapidovo igrišče itak ni.

Igra je bila vseskozi odprta. Gostje so v polju lepo in uspešno kombinirali; toda čim so prišli v nasprotnikov kazenski prostor, niso mogli naprej, gneča je bila prevelika. Medtem ko so se gostje izgubljal v brezplodno kombinacijo, je Rapid, vajejn svojega malega igrišča, vse svoje uspehe dosegal iz prodorov. Tu se je predvsem odlikoval hitri in predorni Pavlin. Tudi Terglec kot vodja napada je bil zelo dober. Slabejša je bila desna stran napada. Lešnik L. in Venko. Dokler si R. ne omisli drugega igrišča, oziroma tega ne poveča, bodo vsi njegovi uspehi iluzorni.

Sodil je dobro g. Nemeč. Publike zelo malo — najbrž vzrok premalo igrišče.

V predtekmi so komb. juniorji »Maribora« igrali s rezervno Svobode.

Čehoslovaška - Avstrija.

Včeraj se je vršil na Dunaju meddržavni lahkoatletski meeting med Čehoslovaško in Avstrijo. Kot se je pričakovalo so zmagali Čehi s 50,5 točkami. Avstrijci so dosegli le 32,5 točk.

ISSK Maribor — nogometna sekcija.

Mladina SK Maribora se poziva, da se udeleži jutri v torek treninga, ki se bo vršil za sestavo moštva za nastop v Ljubljani. Ravnotako se pozivata tudi rezerva in prvo moštvo, da se treninga polnoštevilno udeležita. — Načelnik.

Avtomobili v zaporu

V Ameriki se posvečuje veliko pozornost javni varnosti, kar je prav razumljivo in potrebno pri tako silno vrvečem življenju ameriških velikih mest. Velike težave so z avtomobili, kajti po statistiki se na leto smrtno povozijo okrog 26.000 ljudi, okrog 800.000 se jih pa rani. Vse mogoče se poskuša, da bi se znižalo to veliko in strašno število, pa vse zaman. Šoferje se strogo kaznuje, lastnikom avtomobilov, ki so koga povozili, se nalagajo visoke globe itd. nesreče se pa množijo in število povozenih narašča, mesto da bi padalo.

V nekem mestu Kalifornije so se odločili sedaj za posebno kazensko metodo. Zapirati so začeli — avtomobile. — Mesto je zgradilo velikansko garažo — zapor za avtomobile, ki so koga povozili. Ko se zgodi nesreča, spravijo avtomobil v ta zapor ter mu prisodijo toliko in toliko dni, tednov in celo mesecev, da lastnik med tem časom sam okuša življenje pešca z vsemi nevarnostmi ter premišljuje, kako bo v bodoče previdnejše vozil. Pri zapiranjih avtomobilov pa ostanejo v veljavi seveda tudi vse kazni za neprevidne šoferje, globe lastnikov avtomobilov, visoke odškodnine ponesrečencem itd. Od nove kazenske metode pričakujejo velike uspehe vsled tega, ker bodo lastniki zaprtih avtomobilov prisiljeni spoznati nevarnosti prenapete vožnje in se jih bo tako oprijelo tudi nekaj čuta in obzirnosti do drugih in za skupnost.

Razbita starinska vaza.

Služkinja Urša je pri snaženju salona razbila vazo. V trenutku nezgode pridrvi gospa, ljubiteljica starinskih predmetov in zastoka:

»Za božjo voljo, Uršona, ali se zavestate, da ste mi ubili več sto let staro vazo?«

Služkinja pa se odreže: »Hvala bogu, gospa! Kar odleglo mi je po vaših besedah. Mislila sem namreč, da je vaza ...«

E. G. Brat:

Ugrabljeni milijoni

Roman ameriškega Jugoslavena. 73

Lepo se je zahvalil Jack in odšel s staršim po strmih vrtničastih stopnicah višje in višje, preko železnih galerij in hodnikov. Sobica je bila poleg sobce, nad vsako druga številka, vsaka vrata z železnimi zapahi in malim zamreženim okencem. Povsod pazniki, policaji, orožniki, vojaki.

In Jack je dobil samotno celico št. 170.

Starši mu je še naročal, naj si celico vsak dan temeljito sam osnaži, naj ne išče z nikomur nikakih zvez in naj si ne vtihotaplja nikakih časopisov in knjig, nato ga je zaklenil in odšel.

»Prišel sem torej vendar zopet v luknjo!« si je dejal Jack in sedel na klop. »Ampak, kdo ve, čemu je tako prav? V hotelu Dagmar stikajo za revolucionarnimi socijalisti, ki trosijo opozicijske letake; drugje pa so morda zalotili prave pravcate ruske anarhiste, ki fabricirajo namesto papirnih letakov priste bombe. He, nič obupati, Jack! Če ne bo hujšega, kot tukaj past lenobo, ni da bi se pritoževal. Zunaj je mraz, tu sem na gorkem. In če mi pošlje pristav res nekaj knjig, ne bom godrnjal makar prav do pomladi. Medtem pa se lahko zgodi, da se Heganovi papirji lepo dvignejo, in jaz nato takoj odhitim naravnost zopet domov k ženki. Pri stricu je Polly dobro spravljena, jaz pa sem pred Doddom tukajle v najvarnejšem zavetju.«

Kmalu nato se je vrnil starši ter mu je prinesel debel, umazan in ogoljen zaznamek knjig, ki so redkim čitanja sposobnim jetnikom v jetnišnici na razpolago.

»Ej, pa je res dober človek gospod pristav!« se je razveselil Jack ter začel listati po katalogu.

»Angel v človeku, tako ti rečem!« je pritrld starši. »Dušo bi dal, če bi mogel in smel. Vsi ga ljubimo. Nesrečen človek je Vladimir Nikolajevič: lepa vesela žena mu je umrla mlada, brata so mu odgnali v sibirsko katorgo, a ko se je izkazalo, da je popolnoma nedolžen, je medtem že umrl na sušici. Sam je na vsem svetu, brez otrok, brez sorodnikov, vedno žalosten, zamišljen in molčeč. Z

nikomur ne občuje, opravlja najvestneje svojo službo in bere, bere neprestano... Zato pa mi je Vladimir Nikolajevič dejal: »Na, nesi mi katalog! Knjige ljubi... to pomenja, da ni hudoben človek.«

In tako sem ti prinesel katalog, pa čaja, sladkorja in to skodelico. Trikrat na dan lahko piješ čaj, čitaš knjige in spiš... O, videl boš, kako hitro ti minejo meseci — leta! Le prvi dnevi so strašni — neznosni. Potem pa se človek navadi vsega; jaz, ki sem tukaj že tretje leto, si niti ne želim več odtod.«

»Tudi ti si videti dober človek,« je dejal Jack in ogledoval jetnika, krepkega starčka skoraj čisto belih las.

Ta pa je zmajal glavo, povetil oči in zamahnil z roko:

»Ne, velik grešnik sem pred Gospodom, in če se pokorim do svoje smrti, ne izbrišem svojega dolga! Pustiva to! Izberi knjige, potem se vrnem po katalog.«

In kakor bi ga preganjala težka vest, se je urno okrenil ter ostavil celico. Jack pa je listal po katalogu: izbral si je Cervantesovega »Don Quixota«, Bil je francoski prevod z ilustracijami.

»Cervantes ga je spisal v ječi,« si je mislil Jack. »jaz ga prečitam v ječi.«

In ko se je vrnil starši, mu je povedal, kakšne knjige si želi.

»O, izvrstno!« se je razveselil starši. »Sam je še nisem čital, kajpada, saj ne znam francoski. Toda to vem: kdorkoli jo je čital, je pozabil nase, na ves svet, na vse bridkosti in žalosti ter se je smejal... smejal... ah, tako srečno se je smejal, da sem se moral smejeti še jaz z njim! Prav dobro si izvolil, tako ti rečem.«

Pograbil je katalog in izginil.

Na hodniku pa se je razlegal krik:

»Kipjatog! Kipjatog!« Od celice do celice je stopal paznik in kričal to besedo, ki je razburjala vso jetnišnico. Raznašali so krop za čaj. Za vsakimi duricami je stal jetnik s kovinasto posodico in nestrpno čakal, da mu jo napolnijo skozi lino.

Tudi Jack je pograbil skodelo in čakal, da se je začul klic »Kipjatog!« pred njegovimi durmi. Nato si je priredil čaj. In ko je popil štiri čaše, se je počutil tako dobro, da je veselo koračil iz kota v kot ter si žvižgal poredno ameriško pesmico.

XXVI.

BLAGE RUSKE DUŠE.

Minil je mesec februar, a Jack še vedno v peterburški jetnišnici, kakor bi bili popolnoma pozabili nanj. Daleč, daleč za njim je bila njegova svoboda. Kadar se je spomnil na njo, ga je v srcu zabolelo; začel je misliti na bodočnost, a zameglilo se mu je v glavi. Ničesar na svetu ni ljubil tako, kakor svojo svobodo, — a glej, vendar živi tu, brez solnca, brez zraka, v umazanosti, med tatovi, razbojniki in morilci, ki mu je človeška družba bruhnila iz svoje srede, in sam je kakor izobčenec, pozabljenec, živ pokopanec!

Toda: nič obupati! Ne vdajmo se! Kdor samega sebe ne izgubi, ni izgubljen; kdor se sam ne pokoplje, on vstane zopet in zmaga! Zato nobene slabosti!

Parkrat se je dal odpeljati v pisarno pred pristava. »Kaj bo z menoj?« ga je vprašal. »Kdaj bo do gotovi s preiskavo? Kdaj me zaslišijo?« Pristav je otožno povešal glavo, si gladil dolge, rumene brke, zaječal in zavzdihnil in skomizgnil z ramo.

»Ničesar ne vem, dragec!« je odgovoril z naporom. »Ali ti je dolg čas pri nas? O, tudi meni je strašno dolgčas. Pusto in prazno je to naše življenje, sivo kakor meglen deževen dan, enolično kakor morje, žalostno kakor puščava. Potrpi, saj veš, nikamor se ne mudi ruski policiji...«

»A kaj so odgovorili, ko ste vprašali zaradi mene?«

»Nič. Saj ne vedo ničesar. Kaj naj odgovore? Ničesar niso našli, a priznati nočejo, da so se zmotili.«

»A tako? Naj li ostanem tu brez vzroka morda do smrti?«

»Morda se ti posreči, da se rešiš kmalu — morda ne. Kdo ve! Težko je... a pri nas, saj veš, pri nas je vse mogoče...«

»Torej resnično, celo umreti bi mogel človek pri vas?« se je nehote zgrozil Jack. »A kaj bi se zgodilo potem?«

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi, ki služijo v poslovne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Silgarski tečaj

za dame in gospode prične ponovno dne 10. avgusta. Vpisovanje v veletrgovini g. Weigl-a, kjer so tudi dela razstavljenaa. Za uro se plača samo 5 Din. — Rohs, diplom. učiteljica umetne obrti. 663

Gimnazijska čepica

brez številke, se je v nedeljo dne 31. julija 1927 izgubila na Aleksandrovi cesti. Pošten najditelj naj jo odda ali v upravo »Večernika« ali na policijskem komisarijatu. — 657

Izgubila se je

državna železniška legitimacija na potu od postaje do Wildenrainerjeve ulice ali do Park-kavarne v petek ali soboto dne 29. ali 30. julija. Pošten najditelj naj odda legitimacijo na policiji, ali v upravo lista. 661

Mal dijak se sprejme

pri dobri rodbini na stanovanje in hrano skupno v eno sobo z dvema domačima gimnazijcema (II. in IV. razr.) Naslov v upravi. 624

Zavarovalni posredovalci za Maribor in okolico

se sprejmejo takoj pod ugodnimi pogoji. Sposobni dobe tudi stalno plačo. Pismene oferte nasloviti je na upravo lista, pod »Posredovalec«. 616

Vogalna enonadstropna hiša.

618 v Mariboru, prikladna za vsako obrt in trgovino, z 8 stanovanji in trgovskim lokalom, se proda. — Naslov v upravi.

Delikatesno trgovino

ali kaj slinčnega vzamem v najem ali kupim. Ponudbe pod »Delikatesa« na upravo »Večernika«. 662

Naznanilo o preselitvi!

Čast mi je, naznaniti Vam, da sem se preselil iz Aleksandrove ceste 28

v Gosposko ulico 32 v Mariboru

Ob tej priliki nisem prevzel samo večjih prostorov, temveč sem tudi izdatno povečal svojo zalogo vsakovrstnih oblačil in sukna tako, da mi bo mogoče ustreči vsaki Vaši želji. Radi ugodnih zvez z odličnimi tvrdkami mi je mogoče, služiti tudi z nizkimi cenami in najnovjšim blagom.

Nadejam se, da mi ohranite naklonjenost, ki sem jo pridobil v svojem 25-letnem obratovanju ter se Vam priporočam z odličnim spoštovanjem

Franc Cverlin

658

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa in kisa za kumarce dobite po ugodnih cenah v trgovini

Gosposka ul. 19

Postrežba točna. — Za obilen obisk se priporoča

Jakob Perhavec

tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov 423

Zopet došlo

novo blago, vseh vrst manufakture.

495 Cene nizke, brez konkurence. Sukno že od Din 25.— naprej se dobi le pri

I. Trpin - Maribor - Glavni trg 17

Kje se dobi najceniši koks in kovaški premoq?

542 **Meiovšek, Maribor, Tattenbachova 13.**

Zahvala!

Občni zbor zadruga za gostilničarsko obrt v Mariboru me je z ozirom na moje 25-letno nepretrgano delovanje v odboru te zadruga imenoval

za prvega častnega člana

ter me je odbor z lepo diplomo in cveticami še posebej počastil.

Ker se ne morem pri vseh članih zadruga osebno zahvaliti, jim izrekam tem potom svojo prisrčno zahvalo, ter želim zadrugi iz vsega srca najboljši uspeh.

Alojz Käfer

659 kavarna „Rotovž“, Maribor

Henrik Sienkiewicz:

Z ognjem in mečem

Povest iz davnih let.

Iz poljščine prevlel dr. Rudolf Mole.

Ilustracije Olivove.

★

Brod. Din 80.—, vezan v pol-platno Din 94.—, celo platno Din 104.—.

★

Dohi se v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani. Prešernova ul. 54. Nasproti glavne pošte.